

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 23.08.2024

Vår ref.: 202406072-15 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

NVE godkjenner Elvia AS og Statnett SF sin detaljplan for Skyberg transformatorstasjon

1. Vedtak om godkjenning

1.1. Vedtak og vilkår

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til søknaden fra Elvia AS og Statnett SF om godkjenning av detaljplan for Skyberg transformatorstasjon.

NVE godkjenner detaljplanen datert juni 2024 for å bygge, drifte og vedlikeholde Skyberg transformatorstasjon i Gjøvik kommune i Innlandet fylke. Godkjenningen har hjemmel i konsesjonene datert 29. februar 2024, post nr. 10.

Det er konsesjonærene sitt ansvar at detaljplanen er i samsvar med vilkår og forutsetninger gitt i konsesjonene, og at anleggsarbeidet mv. gjennomføres slik det er beskrevet i detaljplanen. Detaljplanen kan ikke fravikes uten godkjenning fra NVE.

Godkjenningen gis på følgende vilkår:

Før anleggsperioden

- Dere skal orientere NVE, berørte kommuner, grunneiere og rettighetshavere om datoen for oppstart før anleggsarbeidet starter.
- Dere skal gjøre entreprenører og eventuelle underentreprenører, konsulenter og andre som planlegger og bygger anlegget på vegne av konsesjonær kjent med detaljplanen og dette vedtaket.
- I tillegg til fysisk merking av restriksjonsområdene KM1 og KM2, skal sikringssonene på fem meter rundt de tre kullgropene i KM1 og KM2 merkes fysisk i terrenget.
- Før oppstart av anleggsarbeidet må dere sende NVE en bekreftelse på at:
 - det foreligger en plan for arbeid og overvåking for å hindre avrenning til Finnsbekken, inkludert plan for vannprøvetaking fra Finnsbekken.

- det foreligger ROS-analyse for de registrerte grunnvannsbrønnene, samt en plan for prøvetaking og iverksetting av avbøtende tiltak ved behov.
- det er utarbeidet en tiltaksplan som beskriver når ytterligere tiltak for støvproblematikk skal anvendes, samt beskriver disse tiltakene.
- det er utarbeidet en tiltaksplan som beskriver når ytterligere tiltak for støyproblematikk skal anvendes, samt beskriver disse tiltakene. Dere må også bekrefte at stans av anleggsvirksomhet tidligere enn kl. 23.00 er vurdert som en del av arbeidet med denne planen.
- dere har innhentet informasjon fra Mattilsynet om forekomster av planteskadegjørere og planlagt iverksetting ev. nødvendige tiltak for å unngå spredning av planteskadegjørere.

Underveis i anleggsarbeidet

- Det skal ikke kjøres innenfor sikringssonene rundt kulturminner, jf. tredje kulepunkt over.
- NVE kan senere stille krav om at dere detaljerer prosjektet ytterligere og dokumenterer bygging, drift og vedlikehold ved hele eller deler av anlegget, og at slik dokumentasjon skal godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.
- Dere skal til enhver tid ha oppdaterte kart som kan legges fram for NVE hvis vi ber om det.

Etter anleggsarbeidet

- Dere skal sende en sluttrapport til NVE senest ett år etter at anlegget er satt i drift, jf. NVEs veileder for sluttrapport (nve.no).

Generelt

- Hvis dere avdekker uønskede hendelser som har skadet eller kan skade miljøet betydelig, skal dere rapportere det til NVE. Opplys om hvilke tiltak som er eller vil bli iverksatt for å rette opp skader og hindre gjentakelser.

1.2. Mulighet til å klage

Vedtaket kan påklages. Se informasjon om retten til å klage på siste side.

1.3. Dere skal orientere grunneiere og rettighetshavere

Vi ber dere om å sende vedlagte orienteringsbrev til berørte grunneiere, rettighetshavere, naboer og gjenboere så snart som mulig. Dette vedtaket skal legges ved orienteringsbrevet. NVE ber dere sende en bekreftelse på at orientering er sendt til nve@nve.no (merk oversendelsen med NVE ref. 202406072).

2. Forhold dere må være oppmerksomme på

2.1. Forholdet til plan- og bygningsloven

Siden anlegget har konsesjon etter energiloven, gjelder ikke plan- og bygningsloven.¹ Det betyr at dere ikke trenger å søke dispensasjon fra gjeldende kommunale arealplaner eller kommunal byggesaksbehandling.

NVE ber om å bli orientert dersom områder som er godkjent til midlertidig arealbruk i NVEs tillatelser, omgjøres til permanent arealbruk i medhold av annet lovverk. NVE skal motta kopi av søknader og eventuelle tillatelser.

Når anlegget er ferdig bygget, skal dere sende kommunen kartdata i egnet kartformat med alle fysiske anlegg, slik at det offentlige kartverket kan oppdateres. Kravet står i byggesaksforskriften (SAK 10).²

2.2. Anlegget er omfattet av kraftberedskapsforskriften

Anlegget er omfattet av kraftberedskapsforskriften.³ NVE har i denne godkjenningen ikke vurdert om tiltaket tilfredsstillende kravene i forskriften.

2.3. Tillatelser dere trenger etter annet lovverk

I tillegg til denne godkjenningen av detaljplanen må dere sørge for å skaffe dere nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter. Dere er også ansvarlig for å innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

NVE minner om at det er kommunen som er myndighet ved bygging eller graving i forurenset grunn. Det er kommunen som eventuelt setter krav til arbeidet og skal godkjenne tiltaksplanen for forurenset grunn.

3. Bakgrunn

Den 29. februar 2024 fikk Elvia og Statnett konsesjon fra NVE for å bygge Skyberg transformatorstasjon og legge om eksisterende ledninger inn til den nye stasjonen. Statnett fikk også tillatelse til å rive eksisterende Vardal transformatorstasjon. Tiltaket vil opprettholde og forbedre regional forsyningssikkerhet.

¹ [Plan- og bygningsloven § 1-3](#) (lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling).

² [Byggesaksforskriften \(SAK 10\) § 4-3](#) siste ledd (forskrift 26. mars 2010 nr. 488 om byggesak).

³ [Kraftberedskapsforskriften](#) (forskrift 7. desember 2012 nr. 1157 om sikkerhet og beredskap i kraftforsyningen).

Figur 1: Oversiktskart som viser plasseringen av nye Skyberg transformatorstasjon og eksisterende Vardal transformatorstasjon. Kilde: Detaljplanen datert juni 2024.

4. Høring og innkomne merknader

4.1. Detaljplanen har vært på høring

I anleggskonsesjonene er det i post nr. 10 krav om at konsesjonærene skal utarbeide detaljplanen i kontakt med berørt kommune, grunneiere og andre rettighetshavere.

I kapittel 3.2. i detaljplanen står det blant annet at kommunen, grunneiere og naboer har fått planen til gjennomlesing i mai 2024, og at konsesjonærene har gjennomført en befaring med naboer på Skyberg.

NVE sendte detaljplanen på høring 18. juni 2024. Fristen for å komme med merknader til detaljplanen var 9. august 2024. Konesjonærene har informert grunneiere/rettighetshavere og naboer/gjenboere om høringen og fristen for å komme med merknader.

4.2. Innspill til detaljplanen

Vi har mottatt fem innspill til detaljplanen. Innspillene er forelagt Elvia og Statnett, og Statnett har kommentert innspillene i brev datert 14. august 2024.

Tabellen nedenfor gir en kortfattet presentasjon av innspillene og hva NVE anser for å være hovedtemaene i den enkelte uttalelse. Forhold i høringsinnspillene og konsesjonærens kommentarer som NVE mener er relevante for behandlingen av detaljplanen er nærmere omtalt i kapittel 5. De fullstendige uttalelsene og kommentarene er tilgjengelige gjennom elnnsyn.

Tabell 1: Innkomne innspill.

Høringspart	Dato	Hovedtema
Gjøvik kommune	09.08.2024	Gjenbruk av rene masser og dyrkbar jord, friluftsliv, trafikkikkerhet, støy og støv, vilt
Innlandet fylkeskommune	02.08.2024	Kulturminner og vegetasjon
Statsforvalteren i Innlandet	12.08.2024	Ingen merknader
Statens vegvesen	31.07.2024	Trafikkikkerhet
Mattilsynet	01.07.2024	Plantehelse og drikkevann

5. NVEs vurderinger av detaljplanen

5.1. Hva vurderer NVE?

Formålet med en detaljplan er å sikre at dere som konsesjonærer tar hensyn til miljø og landskap når anleggene bygges og driftes. I vår behandling kontrollerer vi at detaljplanen oppfyller aktuelle vilkår i konsesjonene. Vi vurderer og kommenterer også andre tema og forhold der konsesjonær eller høringsparten ønsker avklaring fra NVE. Forhold som NVE mener beskrives på en god måte i detaljplanen, og som det ikke er kommet merknader til i høringen, blir ikke vurdert nærmere av NVE.

Nedenfor presenterer vi først våre vurderinger knyttet til detaljplanleggingen av arealbruk. Deretter vurderer vi avbøtende tiltak i anleggs- og/eller driftsperioden, før vi avslutningsvis drøfter øvrige tema.

5.2. Detaljplanlegging av arealbruk

5.2.1. Permanent og midlertidig arealbruk

I anleggskonsesjonen ble det gitt tillatelse til permanent arealbruk knyttet til Skyberg transformatorstasjon. I tillegg til permanent arealbruk er det behov for midlertidig

arealbruk. Tillatelsen er gitt under forutsetning om at midlertidige anleggsområder tilbakeføres til det opprinnelige etter bruk.

Detaljplanen med tilhørende detaljplankart beskriver og kartfester både permanent og midlertidig arealbruk. Det skal blant annet etableres et permanent masselager på ca. 57 000 m³ ved stasjonsområdet. Vedlagt detaljplanen ligger profiltegninger av det planlagte massetaket. Videre framgår det av kapittel 6.2.1.1 i detaljplanen at Elvia og Statnett i samarbeid med prosjekterende og utførende entreprenør vil undersøke om arealet til masselageret kan reduseres.

NVE mener at detaljplanen beskrive den planlagte arealbruken på en god måte. Vi minner om at planen ikke kan fravikes uten vår godkjenning, og at dersom masselagerets utforming skal endres sammenlignet med det som er beskrevet i detaljplanen må vedlegg, må dere ta kontakt med NVE for å avklare endringen.

5.2.2. Istandsetting

I Statnetts og Elvias anleggskonsesjoner post nr. 10 er det krav om at konsesjonærene skal foreta en forsvarlig opprydding og istandsetting av anleggsområdene, som skal være ferdig senest to år etter at anlegget eller deler av anlegget er satt i drift.

Kapittel 6.8.2 i detaljplanen beskriver istandsetting. Alle objekter som ikke inngår som en del av konsesjonene fjernes. Skråningene rundt stasjonen, massedeponiet og vegskråninger istandsettes med stedlige vekstmasser. Anleggsarealer istandsettes etter prinsippene i Statnetts håndbok i terrengbehandling. Midlertidige arealer tilbakeføres til opprinnelig bruk, med naturlig revegetering. På arealer der en kan forvente så langsom revegetering at det oppstår erosjonsfare, vil tiltak som tilsåing med stedstilpasset frøblanding vurderes.

Innlandet fylkeskommune skriver i sin uttalelse at der det er nødvendig bør revegetering skje gjennom stedlige masser og frøblandinger tilpasset stedet.

Når et areal blir opparbeidet, mener NVE at det er viktig å rydde vegetasjon, mellomlagre masser i ranker og separere massefraksjoner for å lykkes med arrondering og istandsetting. I praksis kan det være utfordrende å holde toppmassene adskilt fra resten av massene. Vi oppfordrer dere, sammen med entreprenøren, til å finne en løsning på hvordan toppmassene kan mellomlagres slik at det blir mindre sannsynlig at disse blander seg med andre masser.

I forbindelse med arrondering og istandsetting er det viktig å få til overganger som er så like terrenget rundt som mulig. Fyllinger skal mettes med finere masser under toppmassene, slik at toppmassene ikke vaskes ned i hull mellom sprengstein ved regnskyll. Toppmassene skal ikke klappes, men legges rufsete tilbake for å legge til rette for naturlig revegetering. Vi viser til «NVEs veileder for terrengbehandling ved bygging av vassdrags- og energianlegg».⁴

⁴ [NVE Veileder Nr.2/2021 Veileder for terrengbehandling ved bygging av vassdrags- og energianlegg.](#)

NVE har satt vilkår om at dere skal utarbeide en sluttrapport og sende den til NVE innen ett år etter at anlegget er satt i drift. I sluttrapporten skal dere dokumentere at anlegget er bygget i samsvar med konsesjonen, den godkjente detaljplanen og eventuelle endringer som er godkjent i løpet av byggeprosessen. Dersom oppryddingen ikke er ferdig når sluttrapporten sendes inn, skal dere også rapportere status og framdrift for dette arbeidet. [Veileder for sluttrapport finnes på nve.no](#). NVE oppdaterer den digitale veilederen jevnlig, og anbefaler at dere bruker nyeste versjon.

5.2.3. Riving av eksisterende anlegg

Det framgår av detaljplanen at tiltak knyttet til nedleggelse og sanering ikke er detaljert enda, og Statnett ønsker derfor å avvente med å beskrive plan for sanering av Vardal transformatorstasjon til tidspunkt for gjennomføring av arbeidene nærmer seg. Vardal transformatorstasjon må stå slik den er i dag frem til Skyberg transformatorstasjon stasjon er idriftsatt. Det ikke er planlagt saneringsarbeider ved Skyberg transformatorstasjon, med unntak av noen stålmaster med fundament, og den strekningen med liner som erstattes med nye liner på dagens 300 kV Røykås – Fåberg.

NVE legger til grunn at anleggene som skal saneres ved Skyberg transformatorstasjon inngår i riveplanen som skal lages senere og forelegges for NVE før rivearbeidene igangsettes, jf. vilkår nr. 14 i konsesjonen. Vi gjør derfor ingen nærmere vurdering av riving i dette vedtaket.

5.3. Avbøtende tiltak i anleggs- og/eller driftsperioden

5.3.1. Gjenbruk av masser og nydyrking

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal beskrive mulighet for gjenbruk i prosjektet av rene jord- og steinmasser i tråd med Miljødirektoratets faktaark M-1243/2018 *Mellomlagring og sluttdisponering av jord- og steinmasser som ikke er forurenset*. Videre er det i samme post stilt krav om at detaljplanen spesielt skal beskrive om masser som tas ut i forbindelse med byggingen er egnet for nydyrkingsformål. Dersom massene er egnet til formålet, stiller konsesjonen krav om at Statnett/Elvia skal utarbeide en plan for hvordan flytting av matjord er planlagt gjennomført.

Det framgår av kapittel 6.6 i detaljplanen at grunnundersøkelser viser at løsmassene i området er å anse som rene, og at gjenbruk av overskuddsmasser er vurdert ihht. Miljødirektoratets veileder M-1243. Ifølge detaljplanen skal en andel av jordmassene som tas ut brukes til revegetering og istandsetting av vegskråninger, stasjonstomt og deponiområde etter ferdigstilling. Resterende rene masser er planlagt lagret i et permanent masselager, da disse ikke er egnet til byggeformål og det ikke er lokalisert konkrete mottaker av disse massene, og vil utgjøre et dyrkbart område på ca. 40 daa.

Det framgår videre av kapittel 6.6.1 i detaljplanen at Gjøvik kommune har godkjent et nydyrkingsareal på 54 daa, og har til behandling en søknad for nydyrking av ytterlig 50 daa. Vurdering av massenes egnethet til bruk på de godkjente arealene for nydyrking, vil bli vurdert i samråd med tiltakshaver for arealene godkjent av Gjøvik kommune. Dersom

massene skal benyttes som toppmasser eller arronderingsmasser ifm. planlagt nydyrking, vil transporten gjennomføres på offentlig vei.

Gjøvik kommune skriver i sin uttalelse at området der transformatorstasjonen skal etableres er registrert som dyrkbar jord i kartverket, men er et næringsfattig og fuktig skogsområde. Kommunen mener det må gjøres en faglig vurdering av egnethet ved flytting og gjenbruk av massene i nydyrkingsprosjektet. Gjøvik kommune mener prosjektet sørger for god utnyttelse av nyttbare deler av ressursen lokalt, slik at behovet for massetransport også minimeres.

Statnett skriver i sine kommentarer til uttalelsen at Norsk Landbruksrådgiving har laget en fagrapport som konkluderer med at massene er egnet for nydyrking, som Statnett vil oversende til kommunen.

NVE konstaterer at det er gitt konsesjon for permanent deponering av løsmasser fra utgravingen av stasjonsområdet. Vi mener det er positivt dersom masser likevel kan gjenbrukes, særlig masser som er egnet for nydyrking. Det følger av konsesjonen at dersom masser som skal tas ut er egnet for nydyrkingsformål, skal Elvia og Statnett utarbeide en plan for hvordan flytting av matjord er planlagt gjennomført. I detaljplanen opplyses det om at transport av ev. masser til områder som er godkjent for nydyrkingsformål vil foregå på offentlig vei. NVE konstaterer at gjenbruk av masser til nydyrkingsformål krever at Elvia og Statnett finner interessenter som vil ta imot massene, og viser til at muligheten for gjenbruk av masser vil bli vurdert i samråd med potensielle interessenter. NVE forventer at Statnett og Elvia til fortsetter dialogen med aktuelle mottakere av massene som er egnet for nydyrkingsformål med sikte på å muliggjøre gjenbruk og redusere behovet for permanent deponering av løsmasser ved transformatorstasjonen. Hvorvidt flytting av matjord kan gjennomføres, avhenger imidlertid av om interessentene vil ta imot jorda. Dersom matjord skal flyttes, legger NVE til grunn at Statnett og Elvia gjennomfører dette i tråd med gjeldende praksis for jordflytting. Etter NVEs vurdering oppfylder detaljplanen kravene i konsesjonen knyttet til gjenbruk av masser og nydyrking.

5.3.2. Begrenset fjerning av vegetasjon

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal beskrive hvordan fjerning av vegetasjon skal begrenses for å skjerme for innsyn fra områdene rundt Skyberg transformatorstasjon.

Det framgår av kapittel 6.5.1 i detaljplanen at det er planlagt skogrydding av alle områdene innenfor inngrepsgrensene til transformatorstasjonen. Videre framgår det av kapittel 6.8.2 at eksisterende vegetasjon skal bevares der det er mulig omkring stasjonsområdet, for å skjerme mot innsyn. I detaljplankartet (vedlegg 1.1) er skogryddegrensen rundt den nye stasjonen tegnet inn som en mørkegrønn, stiplet linje (se figur 2 nedenfor).

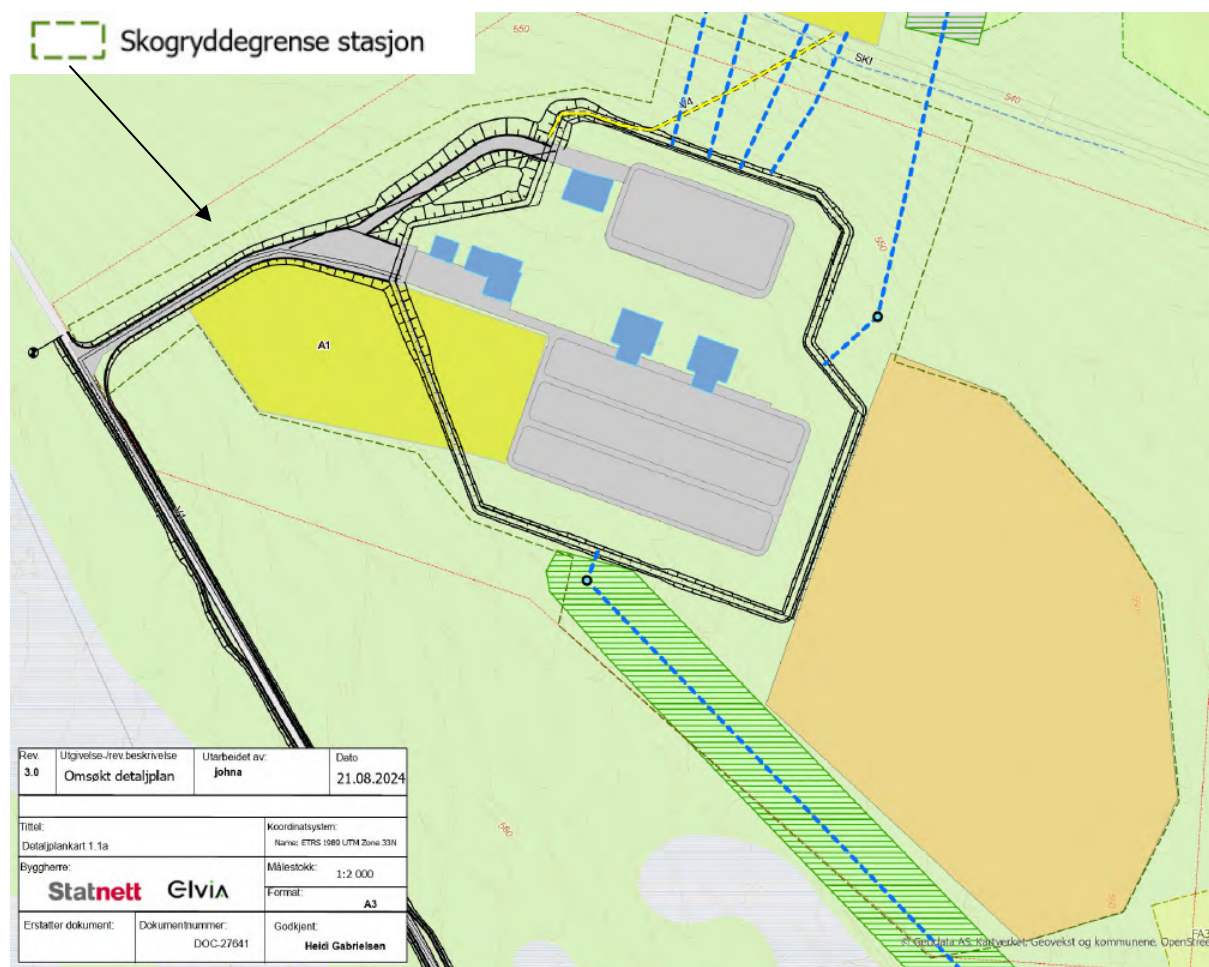
Innlandet fylkeskommune anmoder i sin uttalelse om at tiltaket utføres på en slik måte at naturlig vegetasjon ivaretas i så stor grad som mulig. Statnett skriver i sine kommentarer

til uttalelsen at de kun fjerner vegetasjon som er høgst nødvendig for gjennomføring av de planlagte tiltakene.

NVE konstaterer at fjerning av skog og annen vegetasjon er beskrevet i detaljplanen. Vi mener beskrivelsene i planen og skogryddegrensen i detaljplankartet gir et godt utgangspunkt for gjennomføring av begrenset fjerning av vegetasjon. Vi anbefaler at dere også bruker relevante prinsipper omtalt i [NVEs veileder om skogrydding i kraftledningstraseer](#) som verktøy i forbindelse med skogryddingen.

NVE vurderer at detaljplanen oppfyller kravet om å beskrive hvordan fjerning av vegetasjon skal begrenses.

Figur 2: Utsnitt av detaljplankartet som viser skogryddegrensen rundt stasjonsområdet. Kilde: Detaljplankart 1.1a datert 21.08.2024.

5.3.3. Omlegging av stier og skiløyper

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal beskrive eventuelle behov for tiltak inkl. omlegging/justering av stier/løyper rundt Skyberg transformatorstasjon.

Det framgår av kapittel 6.9.2 i detaljplanen at en skiløypetrasé krysser anleggsplass A6. Behov for omlegging vil avhenge av status på anleggsarbeidene i skisesongen. Statnett og

Elvia vil gå i dialog med Gjøvik kommune og Øvre Vardal skiklubb, og finne en egnet omlegging av skiløypa i god tid før vintersesongen 24/25.

Gjøvik kommune viser i sin uttalelse til at det på befaring høsten 2023 ble erfart at traktorveger angitt som V2 og V3 i detaljplanen, samt hogstgater for ledningstraseer og skiløypetraseen, også benyttes en god del av turgåere sommerstid. I anleggsfasen mener kommunen at det vil være viktig med god informasjon og ev. midlertidig/permanent omlegging av traseen. Gjøvik kommune skriver at dette er ivaretatt i detaljplanen tabell 6.9.2 for skiløypa, og mener at tabellen også bør inkludere ferdsel sommerstid.

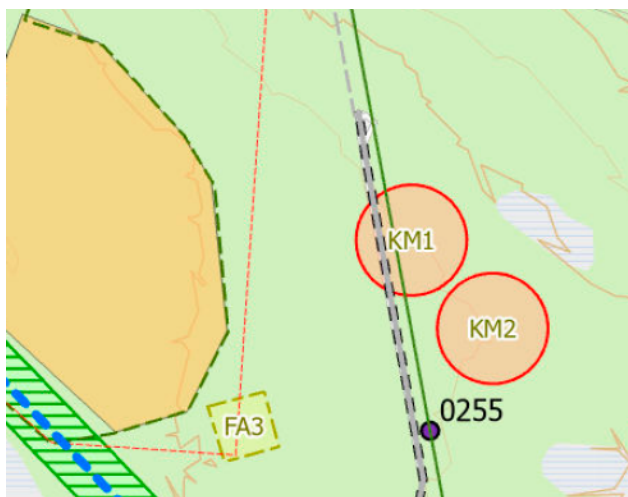
Statnett skriver i sine kommentarer til uttalelsen at ferdsel i skiløypetraseen på sommerstid, vil bli ivaretatt i anleggsgjennomføringen, tilsvarende som for vinterbruk.

NVE konstaterer at Statnett og Elvia vil gjennomføre tiltak for å legge til rette for ferdsel i skiløypetraseen både vinter- og sommerstid. Etter vår vurdering oppfyller detaljplanen kravet om å beskrive eventuelle behov for tiltak inkl. omlegging/justering av stier/løyper rundt Skyberg transformatorstasjon.

5.3.4. Merking av kulturminner

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal beskrive merking i kart og fysisk i terreng av sikringssonen rundt kulturminner nær tiltaksområdet i anleggsfasen.

På detaljplankartet er det tegnet inn restriksjoner rundt registrerte kulturminner nær tiltaksområdet. Innenfor disse restriksjonsområdene skal det ifølge detaljplanen ikke forgå andre aktiviteter enn kjøring på eksisterende vei. Det framgår av kapittel 6.1 at det ved fysisk avmerking av restriksjonsområder skal brukes ikke-forvitrende materiale eller organisk merkebånd, samt at ikke-organiske markeringer skal fjernes når arbeidet er ferdig.

Figur 3: Utsnitt av oversiktskart. KM1 og KM2 viser restriksjonsområder rundt kulturminnene nærmest tiltaksområdet. Kilde: Detaljplankart 1.1c datert 21.08.2024.

Innlandet fylkeskommune viser i sin uttalelse til at det påvist flere automatisk fredete kulturminner i nærheten av områder med planlagte tiltak (kullgroper), samt at det går eksisterende traktorvei gjennom KM1, rett vest for sikringssonen til lokalitet 290498. Fylkeskommunen ber NVE knytte følgende vilkår til godkjenning av detaljplanen:

- Det må i forbindelse med saneringen av 300 kV ledningen ikke kjøres innenfor sikringssonen på fem meter rundt de automatisk fredete kulturminnene.
- Det må i anleggsperioden settes opp anleggsgjerde eller merkes med bånd rundt sikringssonen til de kulturminnene som ligger nær inntil områder med planlagte tiltak.
- Dersom det i forbindelse med tiltak i marka blir funnet automatisk fredete kulturminner som ikke er kjent, skal arbeidet straks stanses i den grad det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter, jf. lov om kulturminner § 8. Melding skal snarest sendes til kulturarv i Innlandet fylkeskommune, som vil avklare om tiltaket kan gjennomføres og eventuelt vilkårene for dette.

Statnett skriver i sine kommentarer til uttalelsen at de registrerte automatiske kulturminnene vil bli merket før anleggsstart og fjernes når anleggsarbeidene er avsluttet. Dersom entreprenør finner ukjente kulturminner, skal arbeidet på stedet stanses og Statnett skal varsles. Statnett varsler deretter kulturmyndighet slik at det kan gjøres en vurdering av behov for tiltak.

NVE viser til at restriksjoner rundt registrerte kulturminner er beskrevet i detaljplanen og markert på detaljplankartet. Innenfor restriksjonsområdene skal det ikke pågå aktivitet, foruten transport på eksisterende veg. Fylkeskommunen viser til at det går eksisterende traktorveg gjennom KM1, rett vest for sikringssonen til lokalitet 290498, og ber NVE sette vilkår om at det ikke skal kjøres innenfor sikringssonen på fem meter rundt de automatisk fredete kulturminnene, samt fysisk merking av sikringssonen til de kulturminnene som ligger nær inntil områder med planlagte tiltak. NVE vil sette vilkår om at Statnett og Elvia ikke skal kjøre innenfor sikringssonen rundt de automatisk fredete kulturminnene, samt at sikringssonen på fem meter rundt de tre kullgropene i KM1 og KM2 lokalitetene innenfor 290498 skal merkes fysisk i terrenget. Videre anbefaler vi at kulturminner vises i digitale kart som entreprenørene bruker i maskinene sine.

Når det gjelder fylkeskommunens innspill om vilkår knyttet til funn av hittil ukjente automatiske fredete kulturminner, følger disse kravene allerede av kulturminneloven. NVE mener derfor at det ikke er nødvendig å sette vilkår om dette, da Statnett og Elvia uansett må overholde kulturminneloven i sitt anleggsarbeid.

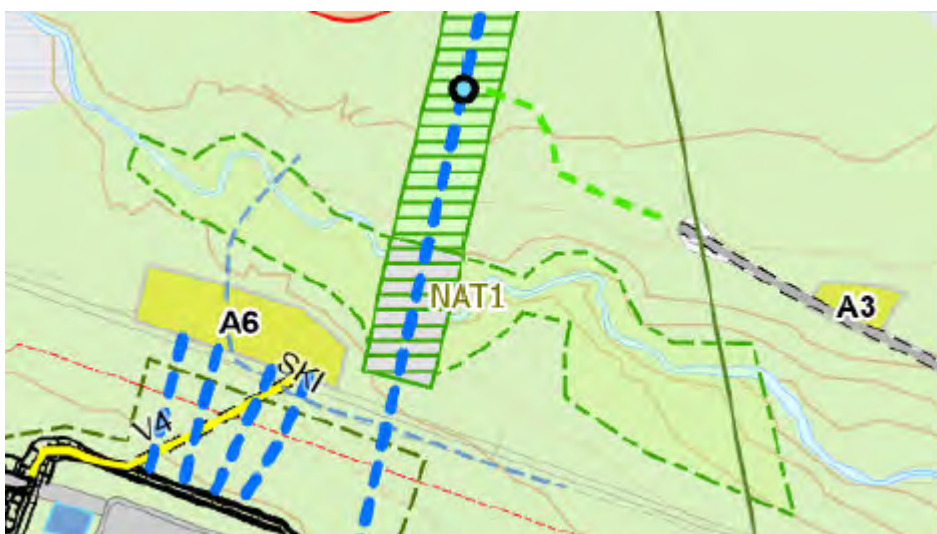
Etter NVEs vurdering er kravet om at detaljplanen spesielt skal beskrive merking i kart og fysisk i terreng av sikringssonen rundt kulturminner nær tiltaksområdet i anleggsfasen oppfylt.

5.3.5. Unngå inngrep i kantsonen langs Finnsbekken

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal beskrive hvordan inngrep i kantsonen langs Finnsbekken skal unngås eller minimeres.

Det framgår av tabell 5 at området rundt Finnsbekken er markert som et restriksjonsområde (NAT1), og at det ikke skal foregå aktivitet innenfor dette området. Dette inkluderer også midlertidige inngrep/arbeid. Det må imidlertid ryddes skog i dette området i den nye ledningstraseen. Denne skogryddingen skal foregå manuelt og kjørespor og andre inngrep i og inntil restriksjonsområdet skal minimeres til det absolutt nødvendige og kun foregå i merket ryddegate. For hogstområdet syd for Finnsbekken er maksimal høyde på trær 16 meter mot stasjonen og 20 meter mot bekken. Restriksjonsområdet utenfor ny ledningstrasé skal merkes fysisk i anleggsfasen. Det framgår av kapittel 6.5.1.1 som beskriver begrenset hogst over Finnsbekken at det skal settes igjen en funksjonell kantsone ned mot bekken.

Figur 4: Utsnitt av oversiktskartet som viser restriksjonsområdet langs Finnsbekken (NAT1). I arealet som er merket med grønne striper på grå bakgrunn i restriksjonsområdet skal det være begrenset skogrydding. Kilde: Oversiktskart Skyberg datert 21.08.2024 .

Etter NVEs vurdering gir detaljplanen og detaljplankartet et godt utgangspunkt for å gjennomføre anleggsarbeidet med minst mulig inngrep i kantsonen til Finnsbekken. Det framgår av detaljplanen at restriksjonsområdet utenfor ny ledningstrasé skal merkes fysisk under anleggsfasen. Vi anbefaler at restriksjonsområder også vises i digitale kart som entreprenørene bruker i maskinene sine. NVE mener at detaljplanen oppfyller kravet i konsesjonen om å beskrive hvordan inngrep i kantsonen langs Finnsbekken skal unngås eller minimeres.

5.3.6. Hindre avrenning til Finnsbekken

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal inneholde beskrivelse av tiltak for å hindre avrenning med partikler og annen forurensning til Finnsbekken, herunder fra permanent masselager, i anleggs- og driftsfase.

Det framgår av kapittel 6.9.3 i detaljplanen at innenfor hensynssone NAT1 (se figur 4 over) skal forurensning begrenses utover det som er definert som vanlig forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet iht. forurensningslovens §8. Det skal ikke forekomme direkteavrenning fra anleggsområdet og ned i bekken, heller ikke på frossen mark. Statnett og Elvia skriver i planen at entreprenør før oppstart må legge fram en plan for

arbeid og overvåkning som ivaretar kravet. Videre framgår det av planen at entreprenør skal lage en plan for vannprøvetaking i anleggsperioden før oppstart. Det skal tas vannprøver fra Finnsbekken før oppstart av arbeidene som referanseverdi, og vil stilles krav om dokumentasjon ved analyse av vannprøver hvordan vannkvaliteten er nedstrøms anleggsområdet underveis i byggefasen. Sedimenteringsløsninger for å håndtere avrenning fra byggegrøp og masselager skal etableres ved behov.

NVE viser til at entreprenør før oppstart av anleggsarbeid skal legge fram en plan for arbeid og overvåking knyttet til Finnsbekken. Vi konstaterer at det er Elvia og Statnett som er ansvarlig for å hindre avrenning til Finnsbekken ved byggingen av Skyberg transformatorstasjon. NVE understreker at selv om Elvia og Statnett setter bort oppgaver til entreprenør, er det likevel de som konsesjonær som er ansvarlig for at anleggsarbeidet gjennomføres på en slik måte at negative virkninger minimeres. Vi har satt vilkår til godkjenningen av detaljplanen om at Elvia og Statnett før oppstart av anleggsarbeidet må bekrefte at det foreligger en plan for arbeid og overvåking for å hindre avrenning til Finnsbekken, inkludert plan for vannprøvetaking fra Finnsbekken. Gitt dette vilkåret mener NVE at tiltakene som er lagt fram i detaljplanen er hensiktsmessige for å hindre avrenning til Finnsbekken. Etter NVEs vurdering oppfylder detaljplanen kravet i konsesjonsvilkåret om å beskrive og drøfte hvilke tiltak som vil gjennomføres for å hindre avrenning.

5.3.7. Merking av verdifulle naturområder

I Statnetts anleggskonsesjon nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal beskrive merking av verdifulle naturtypelokaliteter og funksjonsområder for arter for å unngå inngrep i lokalitetene utenfor tiltaksområdet og begrense inngrep i lokaliteter i tiltaksområdet.

Det framgår av tabell 5 i detaljplanen at naturtypen rundt Finnsbekken og funnsted for den rødlistede arten Gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) er definert som restriksjonsområder. Videre framgår det av kapittel 6.1 at det ved fysisk avmerking av restriksjonsområder skal brukes ikke-forvitrende materiale eller organisk merkebånd, samt at ikke-organiske markeringer skal fjernes når arbeidet er ferdig.

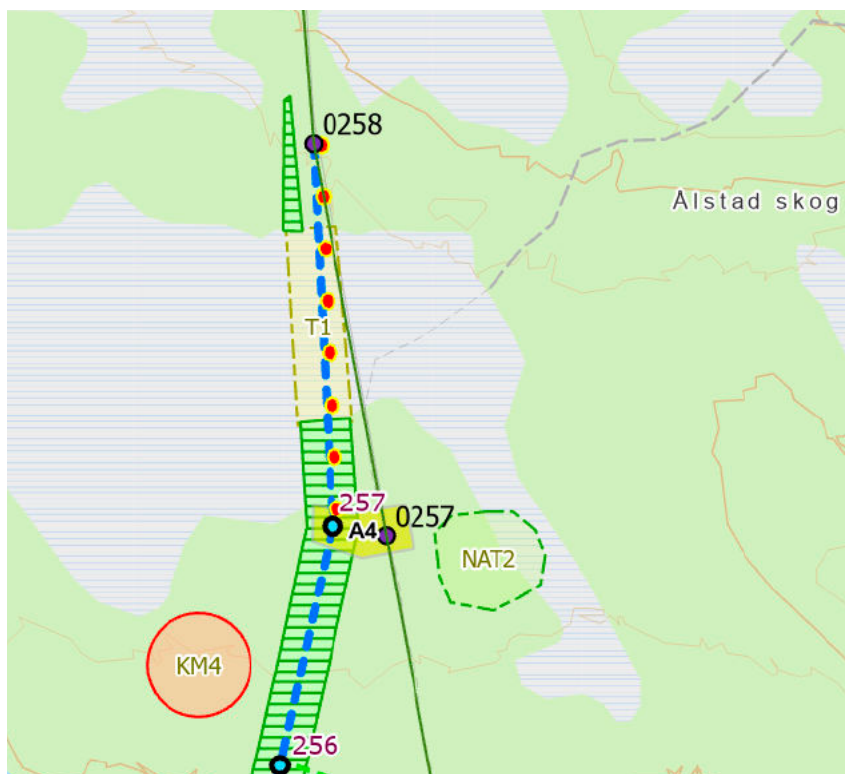
Etter NVEs vurdering gir detaljplanen en god beskrivelse av hvordan verdifulle naturområder skal merkes i anleggsperioden. Vi anbefaler at restriksjonsområder også vises i digitale kart som entreprenørene bruker i maskinene sine. NVE mener at detaljplanen oppfylder kravet i konsesjonen om å beskrive merking av verdifulle naturområder.

5.3.8. Merking for fugl

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 12 er det stilt krav om at toppliner på 300 kV ledning Fåberg–Røykås i ny trasé gjennom funksjonsområde for fugl på myr nord for Finnsbekken skal merkes med fugleavvisere.

Det framgår av kapittel 6.2.2 i detaljplanen at toppliner på 300 kV ledning Fåberg–Røykås i ny trasé gjennom funksjonsområde for fugl på myr nord for Finnsbekken skal merkes med fugleavvisere.

Figur 5: Utsnitt av oversiktskartet. Røde punkt med gult omriss viser hvor det skal monteres fugleavvisere. Lysegult område (T1) viser hvor det ikke skal foregå terrengtransport. Kilde: Oversiktskart Skyberg datert 21.08.2024.

Etter NVEs vurdering oppfylder detaljplanen kravet i konsesjonen om å merke toppliner gjennom funksjonsområdet for fugl på myr nord for Finnsbekken med fugleavvisere.

5.3.9. Unngå forstyrrelse av fugl i hekkeperioden

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal beskrive hvordan anleggsarbeider i forbindelse med ny trasé for 300 kV Fåberg–Røykås kan tilpasses for å unngå forstyrrelse av fugl på myrområde nord for Finnsbekken i hekkeperioden.

Det framgår av kapittel 6.9.5 i detaljplanen at støy fra anleggsarbeider kan forstyrre hekking. De mest støyende arbeidene knyttet til ledningsomleggingen er sannsynligvis mastebygging, som innebærer gravearbeider, støping og helikopterbruk. Denne delen av arbeidet er planlagt utført på høsten, og vil derfor ikke være i konflikt med hekketiden. Selve omleggingen av linene må skje mens dagens 300 kV Fåberg – Røykås er koblet ut. Dette kan tidligst skje når Skyberg er ferdig bygget, sannsynligvis våren 2027.

Utkoblingstid er avhengig av tilstrekkelig kapasitet på øvrige nettanlegg i området, og lar seg vanskelig flytte på. Ettersom omleggingen vil være kortvarig arbeid, anses det å være få hensiktsmessige avbøtende tiltak for dette, utover å holde arbeidets varighet og støynivå til et minimum.

NVE mener det er positivt at anleggsarbeidet er detaljplanlagt slik at de mest støyende arbeidene skjer utenfor hekkeperioden for fugl. Vi oppfordrer Statnett til å også gjennomføre omleggingen av linene utenfor hekkeperioden dersom det er mulig. Etter NVEs vurdering oppfylder detaljplanen kravet om å beskrive hvordan anleggsarbeidet kan tilpasses for å unngå forstyrrelse av fugl på myrområde nord for Finnsbekken i hekkeperioden.

5.3.10. Unngå skade på myra nord for Finnsbekken

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal beskrive hvordan arbeidene kan gjennomføres for å unngå eller minimere skade på myra nord for Finnsbekken.

Det framgår av kapittel 6.9.5 i detaljplanen at det ikke vil være terrengtransport/bakketransport over myrområdet. I tabell 5 er dette omtalt som restriksjon T1 (se figur 6 over), som er oppgitt i gjelde i barmarksesongen (ca. 1. april – 1. november).

NVE mener tiltaket som er beskrevet i detaljplanen gir et godt utgangspunkt for å minimere skader på myra nord for Finnsbekken som følge av anleggsarbeidet med Skyberg transformatorstasjon. Etter vår vurdering oppfylder detaljplanen kravet i konsesjon knyttet til beskrivelse av dette.

5.3.11. Begrense faren for økning av viltpåkjørsler langs Brennhaugveien

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal beskrive behov for tiltak og eventuell beskrivelse av disse for å begrense faren for økning av viltpåkjørsler langs Brennhaugveien som følge av utbyggingen.

Det framgår av kapittel 6.9.5 i detaljplanen at det ikke er vurdert at tiltaket vil medføre vesentlig økt risiko for viltpåkjørsler langs Brennhaugveien i driftsfasen, men i anleggsperioden vil trafikkmengden i området være betydelig høyere. Som et avbøtende tiltak mot viltpåkjørsel, vil entreprenør bli bedt om å søke om midlertidige redusert fartsgrense på strekningen langs Brennhaugveien på strekningen mellom transformatorstasjon og Sevalvegen, som en del av arbeidsvarslingsplanen.

Gjøvik kommune skriver i sin uttalelse at de ser positivt på forslaget til tiltak, som også vil ha positiv effekt for trafikksikkerhet og eventuelle støy- og støvutfordringer. Statens vegvesen skriver i sin uttalelse at de er vedtaksmyndighet for fartsgrenser også på fylkesveier, og bemerker at det ikke nødvendigvis er grunnlag for å sette ned farten her, og at dette er noe som må omsøkes.

NVE konstaterer at detaljplanen inneholder planlagt tiltak for å redusere faren for økning av viltpåkjørsler langs Brennhaugveien som følge av utbyggingen. Tiltaket krever godkjenning av annen myndighet. Etter NVEs vurdering oppfylder detaljplanen kravene knyttet til fare for viltpåkjørsler langs Brennhaugveien.

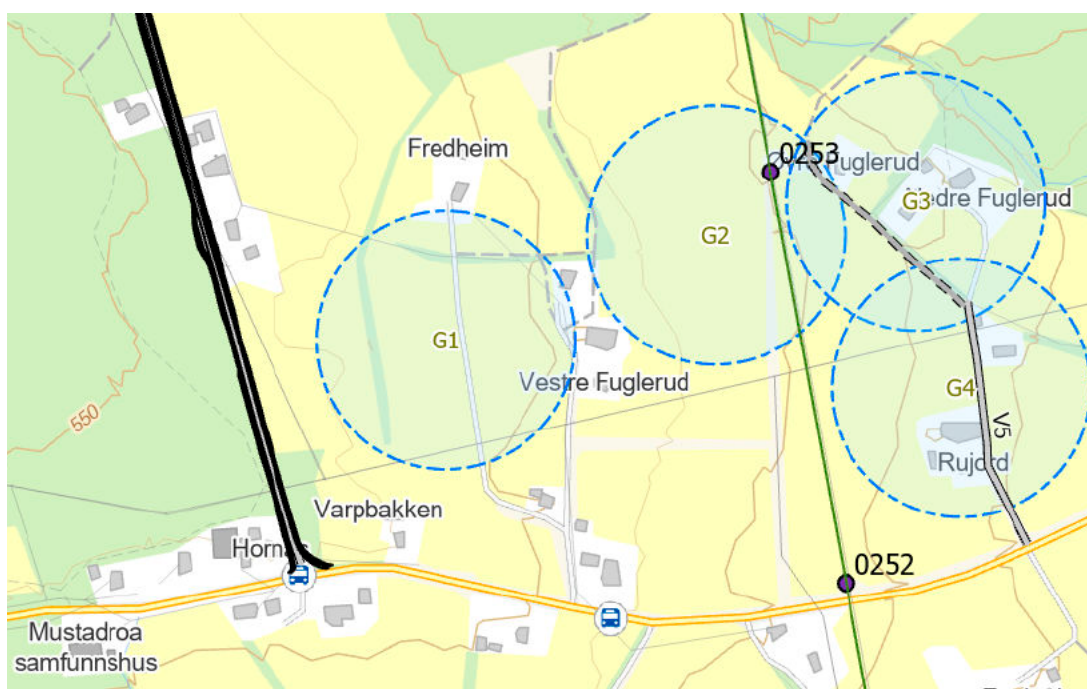
5.3.12. Ivaretagelse av vannforsyning langs Brennhaugveien og fra Finnsbekken

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal beskrive om vannforsyning langs Brennhaugveien og fra Finnsbekken kan bli påvirket av utbyggingen, og hvilke tiltak som skal iverksettes dersom dette er tilfelle. Behov og opplegg for overvåking av vannkvalitet i anleggsfasen skal beskrives.

Det framgår av kapittel 6.9.5 i detaljplanen at avrenningen fra anleggsområdet og permanent masselager vil håndteres gjennom grøftesystem, samt at det vil opprettes sedimentering ved behov. Det er ikke avsatt areal til sedimenteringsbasseng i prosjekteringen, men det er mulig å sette opp mobile containersystem for sedimentering ved anleggsområdet. Entreprenør skal utarbeide stedsspesifikke tiltaksplaner før oppstart, som beskriver tiltak for å unngå/reducere utslipp av oljer og drivstoff fra maskiner og utstyr, avrenning fra betongarbeider, tilslamming og partikkelspredning til vassdrag med mer.

Videre framgår det av tabell 5 at registrerte grunnvannsbrønner er markert med en hensynssone. Innenfor denne skal det ikke lagres drivstofftanker eller kjemikalier. Entreprenør må gjennomføre en særskilt risikovurdering for anleggsgjennomføringen innenfor hensynssonene for å unngå utslipp. Tiltak for å hindre avrenning til og forurensning av Finnsbekken er beskrevet i kapittel 5.2.6 i detaljplanen.

Figur 6: Utsnitt av oversiktskartet. Blå sirkler med stiplede linje viser hensynssoner for vannforsyning. Brennhaugveien er markert med svart til venstre på kartet. Kilde: Oversiktskart Skyberg datert 21.08.2024.

Mattilsynet skriver i sin høringsuttalelse at det er vesentlig at installasjoner utformes på en slik måte at det ikke er fare for forurensning av drikkevannet. Det må kartlegges om det er private vannforsyninger eller drikkevannskilder i nærheten av områder med anleggsarbeid, slik at disse ikke blir forurenset eller får redusert kapasitet. Mattilsynet mener det er viktig at hensynet til drikkevann og drikkevannskilder blir ivarettatt både i anleggsperioden og etter at arbeidet er ferdigstilt, både for etablering av

transformatorstasjon og graving av kabler. De minner om at det ikke er tiltatt å forurense drikkevann, jf. drikkevannsforskriftens § 4, og forventer at det settes forpliktende vilkår som ivaretar overnevnte hensyn.

Statnett skriver i sine kommentarer til uttalelsen at Statnett SF og Elvia AS har kartlagt drikkevannskilder innenfor influensområdet til tiltakene. Her vil det bli tatt vannprøver før anleggsstart og etter at anlegget er ferdigstilt. Om tiltakene har ført til forurensing av drikkevannskilder, vil Statnett SF og Elvia AS iverksette nødvendige tiltak. Gjennom anleggsperioden skal utførende entreprenør treffe de nødvendige tiltak for beskyttelse av slike anlegg, inklusive prøvetaking av vann i brønner i anleggsperioden. Dette følges opp gjennom Statnetts internkontroll med miljø og landskapskrav i konsesjonen.

NVE konstaterer at entreprenør skal gjennomføre en særskilt risikovurdering for anleggsgjennomføringen innenfor hensynssonene for registrerte grunnvannsbrønner for å unngå utslipp. Entreprenør skal også iverksette nødvendige tiltak for å ivareta grunnvannsbrønnene, inklusive prøvetaking av vann i brønner i anleggsperioden. Vi konstaterer at det er Elvia og Statnett som er ansvarlig for at allmennheten påføres minst mulig miljø- og landskapsmessige ulemper ved byggingen av Skyberg transformatorstasjon. I den forbindelse viser vi til at Elvia og Statnett, slik de også beskriver i detaljplanen, skal ha et interkontrollsystem for miljø og landskap. Kartlegging og vurdering av risikoforhold skal være en del av internkontrollsystemet. NVE understreker at selv om konsesjonærene setter bort oppgaver til entreprenør, er det likevel de som konsesjonærer som er ansvarlig for at anleggsarbeidet gjennomføres på en slik måte at negative virkninger minimeres. Vi har satt vilkår til godkjenningen av detaljplanen om at Elvia og Statnett før oppstart av anleggsarbeid må bekrefte at det foreligger ROS-analyse for grunnvannsbrønnene, samt en plan for prøvetaking og iverksetting av avbøtende tiltak ved behov. Gitt dette vilkåret mener NVE at tiltakene som er lagt fram i detaljplanen er hensiktsmessige for å ivareta de kartlagte og registrerte drikkevannskildene. Etter NVEs vurdering oppfylder detaljplanen kravene i konsesjonsvilkåret knyttet til vannforsyning langs Brennhaugveien og fra Finnsbekken.

5.3.13. Støv og tilgrising av offentlig vei

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal beskrive faren for tilgrising av offentlig vei og støvling langs Brennhaugveien, og tiltak for å unngå eller begrense dette.

Det framgår av kapittel 6.9.4 i detaljplanen at for å begrense støvforurensning og tilgrising av offentlig vei skal det ved behov iverksettes nødvendige tiltak i områder nær bebyggelse. Brennhaugvegen vil asfalteres ved oppstart av anleggsarbeidet, noe som vil redusere støvproblematikk og tilgrising fra anleggsområdet på strekningen. Entreprenør skal utarbeide en tiltaksplan som beskriver når ytterligere tiltak for støvproblematikk skal anvendes. Tiltak kan blant annet innebære vanning, salting og/eller kosting.

Gjøvik kommune skriver i sin uttalelse at det viktigste støvreduserende tiltaket i prosjektet er planlagt asfaltering av Brennhaugvegen.

NVE viser igjen til at det er Elvia og Statnett som er ansvarlige for at allmennheten påføres minst mulig ulemper ved bygging av Skyberg transformatorstasjon. Avbøtende tiltak bør inngå i detaljplanen. Vi har derfor satt vilkår om at dere før oppstart av anleggsarbeidet må bekrefte at det er utarbeidet en tiltaksplan som beskriver når ytterligere tiltak for støvproblematikk skal anvendes, og beskriver disse tiltakene. Gitt dette vilkåret mener NVE at konsesjonens krav knyttet til støv og tilgrising av offentlig vei er ivaretatt.

5.3.14. Støyreduserende tiltak

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal beskrive støy fra anleggsarbeidet og eventuelle støyreduserende tiltak.

Det framgår av kapittel 6.9.4 i detaljplanen at støy i anleggsfasen normalt ikke skal overstige anbefalte nivåer for anleggsvirksomhet i retningslinje for støy i arealplanleggingen, T-1442. For å begrense støybelastningen, skal anleggsaktivitet generelt unngås i perioden 23.00 –07.00 alle dager i nærheten av boligområder. Beboere og andre berørte i området vil bli varslet i forkant ved særlig støyende aktiviteter. Det er ikke tillatt med anleggsaktiviteter på søndager og helligdager. Entreprenør skal utarbeide en tiltaksplan som beskriver når ytterligere tiltak for støvproblematikk skal anvendes.

Gjøvik kommune viser i sin uttalelse til at støyvurderinger viser at det ikke er behov for tiltak, men skriver at de forventer jevn og god oppfølging av at grenseverdiene i støyretningslinjen, T-1442, overholdes. Gjøvik kommune ser positivt på at tidsavgrensning for anleggsvirksomheten for å sikre ro nattetid og på søndager og helligdager, samt at det skal være rutine for varsling av naboer/berørte ved særlig støyende aktivitet. Kommunen viser til at detaljplanen sier at det ikke skal være anleggsvirksomhet mellom kl. 23.00 og kl.07.00. Gjøvik kommune mener det bør vurderes om anleggsvirksomhet, særlig massetransport, kan avsluttes enda tidligere på kveld.

NVE konstaterer at støy er beskrevet i detaljplanen, samt at entreprenør skal utarbeide en tiltaksplan som beskriver når ytterligere tiltak for støvproblematikk skal anvendes. Vi kan ikke se at Statnett har kommentert kommunens ønske om at det vurderes om anleggsarbeid, og da særlig massetransport, kan avsluttes tidligere enn kl 23.00. Som tidligere beskrevet er det konsesjonærene som er ansvarlige for å beskrive og planlegge avbøtende tiltak. NVE har derfor satt vilkår om at Elvia og Statnett før oppstart av anleggsarbeidet må bekrefte at det er utarbeidet en tiltaksplan som beskriver når ytterligere tiltak for støvproblematikk skal anvendes, og beskriver disse tiltakene. Dere må også bekrefte at stans av anleggsvirksomhet tidligere enn kl. 23.00 er vurdert som en del av arbeidet med denne planen. Gitt dette vilkåret mener NVE at konsesjonens krav knyttet til støy er ivaretatt.

5.3.15. Trafikksikringstiltak

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal inneholde oppsummering av trafikksikringstiltak.

Det framgår av kapittel 6.9.1 i detaljplanen at Fagutredning trafikk (Vedlegg 4) beskriver foreslåtte tiltak for å bedre trafikksikkerhet. Tiltak som er direkte knyttet til

arbeidsvarsling som skilting, trafikkdirigering mm., avklares mellom utførende entreprenør og veieier, før arbeidene starter. Trafikk med myke trafikanter langs strekningen er svært begrenset. Konsesjonærene mener derfor at det ikke er behov for større fysiske trafikksikringstiltak, men behovet vil bli fortløpende vurdert alle steder gjennom hele anleggsperioden. Eventuelle om reparasjoner av eksisterende skader i veibanen i forkant av anleggsarbeidene, avklares med veieier.

Gjøvik kommune skriver i sin uttalelse at de er fornøyd med trafikkrapporten som ble utarbeidet i konsesjonsbehandlingen, og forventer at behov for evt. avbøtende tiltak vurderes fortløpende. Kommunen bemerker at utbedringstiltak av veikropp, kryssområder og etablering av møteplasser langs Brennhaugvegen, som følge av transportbehovet, er positivt for trafikksikkerheten.

Statens vegvesen (SVV) skriver i sin uttalelse til detaljplanen at fremkommelighet og trafikksikkerhet på vegnettet er ivaretatt gjennom trafikktutredningen, og legger til grunn at det fortsatt vil ha fokus i den videre anleggsperioden i dialog med veieier, og gjennom nødvendige tillatelser etter veglova. SVV forutsetter at kravene i vegnormalen N100 *Veg- og gateutforming* legges til grunn for utbedring av kryss og avkjørsler inkludert siktforhold, selv om det ikke er henvist til denne i utredningen. De minner også om at tiltak er søknadspliktige etter vegloven.

Statnett skriver i sine kommentarer til uttalelsene at søknadspliktige tiltak mv. vil bli ivaretatt som en del av de forberedende arbeidene i sammen med entreprenør, før anleggsarbeidene starter opp. De opplyser videre om at kravene i N100 legges til grunn ved utforming/utbedring av offentlige veier i dette prosjektet.

NVE konstaterer at detaljplanen inneholder informasjon om trafikksikringstiltak. Vi har ingen merknader til de planlagte tiltakene, og vurderer at detaljplanen oppfylder kravet i konsesjonsvilkåret om å oppsummere trafikksikringstiltak.

5.3.16. Unngå skade på annen manns eiendom

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal beskrive hvordan anleggsgjennomføringen skal skje uten skade på annen eiendom, herunder gjerder og private avkjørsler langs Brennhaugveien.

Det framgår av kapittel 6.9.1 i detaljplanen at utførende entreprenør er underlagt krav til de til enhver tid gjeldende, aksellastbegrensinger, lengdebegrensinger og fartsbegrensninger mm., som veieier beslutter, samt de generelle trafikkløstreglene og de generelle aktsomhetskrav. Eventuelle spesielle begrensinger ivaretas gjennom entreprenørs søknad om arbeidsvarsling i forkant av oppstart. Skader på eiendom til direkte berørte eiendommer håndteres som anleggsskade. Eventuelle skader på annen eiendom enn de som er direkte berør av tiltaket, håndteres privatrettslig. Tilsvarende håndteres utilsiktede skader ved bruk av veier som er åpen for allmenn ferdsel i dialog med veieier.

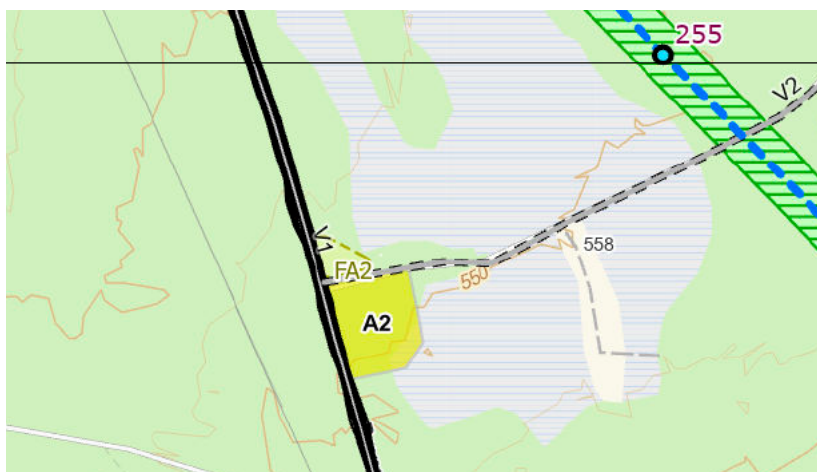
Etter NVEs vurdering gir detaljplanen en grei beskrivelse av hvordan skade på annen manns eiendom skal unngås. NVE mener at detaljplanen oppfylder kravet i konsesjonen knyttet til å beskrive dette.

5.3.17. Tiltak mot spredning av hagelupin

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal beskrive tiltak mot spredning av hagelupin i anleggsfasen.

Det framgår av tabell 5 i detaljplanen at hagelupin (*Lupinus polyphyllus*) er registrert i veikryss like utenfor tiltaksområdet, langs hovedtrasé for anleggstrafikk. Ingen aktivitet skal foregå i dette området. Området skal fysisk merkes, ev. inngjerdes, for å hindre at maskiner kjører i veikanten og bidrar til spredning. Dersom det blir behov for aktivitet innenfor området, må dette avklares med byggeherre. Da må alt plantemateriale av hagelupin, inkludert rot, lukes og leveres til forbrenning.

Figur 7: Utsnitt av oversiktskartet. FA2 viser område med hagelupin. Kilde: Oversiktskart Skyberg datert 21.08.2024 .

NVE konstaterer at det er viktig at dere planlegger anleggsarbeidet slik at dere unngår å spre fremmede arter.⁵ Når jordmasser flyttes, kan disse artene spres uten at dere er klar over det. Etter vår vurdering er tiltakene som beskrives i detaljplanen hensiktsmessige for å unngå spredning av hagelupin. Det er konsesjonærenes ansvar å gjennomføre nødvendige tiltak for å hindre at fremmede arter blir spredd, i henhold til forskrift om fremmede organismer § 24. Etter NVEs vurdering oppfylder detaljplanen kravet om å beskrive tiltak mot spredning av hagelupin.

5.3.18. Tiltak mot spredning av planteskadegjørere

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal beskrive hvordan spredning av planteskadegjørere til landbruksområder skal unngås.

Det framgår av kapittel 6.9.2 i detaljplanen at alle maskiner/utstyr skal rengjøres før transport og arbeid på dyrket mark for å hindre spredning av planteskadegjørere.

Mattilsynet viser i sin uttalelse til at forskrift om plantehelse gir forbud mot spredning av en rekke planteskadegjørere. For å hindre smitte og spredning av planteskadegjørere (f.eks. potetcystenematoder, ringråte og floghavre), og plantesykdommer, mener

⁵ [Forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer § 24.](#)

Mattilsynet at det bør settes forpliktende vilkår som sikrer at tiltakshaver har gjort seg kjent med forekomst av planteskadegjørere, og at det stilles krav til rutiner som hindrer spredning. Mattilsynet har tilgang til registre med oversikt over forekomster. Videre skriver Mattilsynet at planteskadegjørere kan spres med jordmasser som flyttes, med vann, eller med maskiner med jord, frø og andre planterester. De mener derfor at det også bør stilles krav til hvordan utstyr (maskiner, redskaper mv.) skal rengjøres for å hindre spredning av smitte.

Statnett skriver i sine kommentarer til uttalelsen at de vil kontakte Mattilsynet for informasjon om eventuelle planteskadegjørere innenfor planområdet. Om det er registrert planteskadegjørere innenfor dette området, vil Statnett ovenfor utførende entreprenør, stille krav om rengjøring av maskiner og utstyr som har kommet i kontakt med planteskadegjørere, i samråd med Mattilsynet.

NVE konstaterer at Elvia og Statnett vil innhente informasjon fra Mattilsynet og iverksette nødvendige tiltak for å unngå spredning av planteskadegjørere ved behov. NVE vil sette vilkår om at dere må bekrefte at dette er gjennomført før anleggsarbeidet starter. Gitt dette vilkåret mener NVE at detaljplanen oppfyller konsesjonens krav knyttet til planteskadegjørere.

5.4. Øvrige tema

5.4.1. Klimagassutslipp

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 10 er det stilt krav om at detaljplanen spesielt skal inneholde beregnede klimagassutslipp fra arealbruksendringer som følge av utbyggingen.

I kapittel 6.2.1.1. i detaljplanen legger konsesjonærene fram en beregning av utslipp for full masseutskifting på stasjonsområdet, anleggsområder ved stasjonen og masselageret. Beregningen er gjort med utgangspunkt i registrert arealtype i AR5 kartunderlag og med standardverdier fra Miljødirektoratets beregningsverktøy i M-1941. Med forutsetning om mineraljord vil utslippene fra arealbruksendringene utgjøre 9500 tonn CO₂-ekv., mens den samme arealbruken med forutsetning om organisk jord med standard jorddybde vil utgjøre 22 800 tonn CO₂-ekv. Ifølge detaljplanen vil reelle utslippstall sannsynligvis ligge et sted mellom disse beregnede verdiene, og avhenge av etterbruk av jordmassene.

Konsesjonærene vil undersøke om arealet til masselageret kan reduseres. Dette kan gjøres ved en eller flere av disse mulighetene:

- Leverer masser til godkjent mottak.
- Benytte massene til arrondering av arealer godkjent etter annet lovverk.
- Benytte masser til godkjente nydyrkingstiltak.
- Redusere arealbruken ved å etablere et noe høyere masselager og arrondere arealet etter en landskapsplan.

En halvering av arealbehovet for det planlagte deponiarealet vil ifølge detaljplanen redusere klimautslippet her fra i størrelsesorden 3000 t CO₂-ekv. til 1500 CO₂-ekv.

NVE konstaterer at detaljplanen inneholder beregning av klimagassutslipp fra arealbruksendringer. Vi viser til våre vurderinger i kapittel 5.2.1 og oppfordrer igjen Elvia og Statnett til å forsøke å gjenbruke masser slik at arealet på masselageret reduseres så mye som mulig. Etter vår vurdering oppfyller detaljplanen kravet i konsesjonen knyttet til beregning av klimagassutslipp.

5.4.2. Omdisponering av dyrkbar jord

I Statnetts anleggskonsesjon post nr. 11 er det krav om at dersom anleggene konsesjonen omfatter medfører at dyrkbar jord blir omdisponert, skal konsesjonær rapportere dette i detaljplanen.

Dyrkbar jord som planlegges omdisponert er presentert i tabell 11 i detaljplanen. Det estimeres at 138 dekar dyrkbar jord bli omdisponert. Endelig mengde omdisponerte masser vil bli oppsummert i sluttrapport til NVE.

Etter NVEs vurdering oppfyller informasjonen i detaljplanen kravet i konsesjonen om å rapportere omdisponering av dyrkbar jord.

5.4.3. Naturfare

NVE kan ikke se at naturfare er omtalt i detaljplanen. Det framgår imidlertid av konsesjonssøknaden at Statnett har innhentet en vurdering fra NGI som beskriver at det ikke er avdekket noen naturfare (flom/skred) for Skyberg stasjon, og at plasseringen tilfredsstillende kravene i TEK 17 for sikkerhetsklasse S2, S3 og F3. Området ligger også over marin grense og NGI utelukker marine sedimenter og kvikkleire på område.

NVE minner om at det er konsesjonærens ansvar at planleggings-, anleggs- og driftsfasen tar høyde for den reelle flomfaren, og at anlegget ikke øker faren for skred eller flom for tredjepart.

5.4.4. Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8 til 12

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 er vurdert i konsesjonsbehandlingen i NVEs notat «Bakgrunn for vedtak» datert 29. februar 2024.⁶ I arbeidet med detaljplanen har Statnett innhentet oppdatert informasjon fra informasjon med kommunen, grunneiere og andre interessenter. Konsesjonær har ikke avdekket ny kunnskap som medfører ytterligere negativ miljø- eller landskapspåvirkning.

NVE gjorde søk i databaser som Naturbase og Artskart 14. august 2024 uten å finne ny informasjon. Vi mener vurderingene av naturmangfold i detaljplanen bygger på et oppdatert kunnskapsgrunnlag, og vi mener vurderingene er tilstrekkelig konkrete og dekkende for tiltaket.

⁶ NVEs notat «Bakgrunn for vedtak» datert 29. februar 2024, NVE-ref.: 202211859-66.

Med hilsen

Marte Lundsbakken
Seniorrådgiver

Godkjent av Anne Johanne Kråkenes
Seksjonssjef

Kristian Markegård
Direktør

Godkjent i henhold til NVE sine interne rutiner.

Vedlegg:

Orienteringsbrev til grunneiere/rettighetshavere
Orienteringsbrev til naboer/gjenboere

Mottakerliste:

STATNETT SF
ELVIA AS

Kopimottakerliste:

STATENS VEGVESEN
STATNETT SF - John Alvsvåg
STATNETT SF - Heidi Gabrielsen
ELVIA AS - Jan Olav Grønvold
Mattilsynet
GJØVIK KOMMUNE
STATSFORVALTEREN I INNLANDET
INNLANDET FYLKESKOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	<p>Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket.</p> <p>Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket</p>
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	<p>Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.</p>
Hva skal med i klagen?	<p>Klagen bør være skriftlig. I klagen må du:</p> <ul style="list-style-type: none">• Skrive hvilket vedtak du klager på.• Skrive hvilket resultat du ønsker.• Opplyse om du klager innenfor fristen.• Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. <p>I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.</p>
Du kan få se dokumentene i saken	<p>Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.</p>
Vilkår for å gå til domstolene	<p>Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan.</p> <p>Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.</p>
Sakskostnader	<p>Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.</p>
Hvem kan klage på vedtaket?	<p>Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.</p>
Hvor skal du sende klagen?	<p>Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no.</p> <p>NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.</p>

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.